

TANTÁRGY ADATLAP
és tantárgykövetelmények

Cím:	VIZUÁLIS ÉS KÖRNYEZET KULTÚRA 2. - 4.
Tárgykód:	PMSESNE053 / PMSESLE053 TENA303 / TENA306 TELA303 / TELA306 PMSESLE052Q / PMSESNE052Q
Heti óraszám ¹ :	0 ea / 2 gyak / 0 lab
Kreditpont:	2
Szak(ok)/ típus ² :	szerkezettervező / tervező építészmérnök msc, építészmérnök bsc, építész osztatlan msc, építőművész ba, építész egyetemi / szabadon választott
Tagozat ³ :	nappali / levelező
Követelmény ⁴ :	félévközi jegy
Meghirdetés féléve ⁵ :	tavasz
Nyelve:	magyar
Előzetes követelmény(ek):	Feltételezett tudásanyag, előképzettségi szint: Az építészettörténet ismerete, az építőművészet és a művészet történet, műemlékvédelem tanulmányozása és gyakorlati végrehajtása.
Oktató tanszék(ek) ⁶ :	Épületszerkezettan Tanszék
Tárgyfelelős, oktató:	Horváth Magdolna Turi Tamás
Célkitűzése:	A kulturális hagyományok, örökségek, megismertetése építészeti, mérnöki, képző – és iparművészeti értékek alapján. A hallgatók közvetlen találkozása az épületekkel és azok építészeti terveivel a kulturális helyszíneken (múzeumok, galériák, egyházi létesítmények, építési helyszínek...)
Rövid leírás:	A hallgatók a félév során, gyakorlatokon (épületlátogatás, múzeumlátogatás, előadások...) vesznek részt.
FÉLÉVES FELADAT:	A Vizuális és környezetkultúra gyakorlatok, kirándulások témájához kapcsolódóan kutatási munka, tapasztalat alapján megírt TANULMÁNY elkészítése.
Formai követelmények:	MIN. 20 OLDAL, 21 x 21 cm - es FORMÁTUMBAN, bekötött, fekete fotókarton elő- és hátlappal, belül min 120 g/m ² – es minőségű (matt) papíron, egy magas színvonalon előadott, megírt tanulmány elkészítése képekkel, grafikákkal, életképekkel (saját fotókkal)

¹ Tárgykód típusok: ea – előadás, gy – gyakorlat, lab – labor
² K – kötelező, KV – kötelezően választható, SZ – szabadon választható (fakultatív)
³ N – nappali, L – levelező, T – táv
⁴ a – alábbi, F – félévközi jegy, V – vizsga, S – szigorlat
⁵ os – őszi, ta – tavaszi
⁶ Több tanszék esetén zárójelbe a terhelés várható százalékos megoszlása

gazdagítva, esetleg saját élményekkel, véleményekkel, képekkel... egy **„KÖNYVSZERŰ” PREZENTÁCIÓJA** vagy előzetesen egyeztetett egyedi, kreatív formátumban (lekonzultált előadásmód).

A tanulmány nem megfelelő minőségű prezentációja esetén automatikusan elutasításra kerül (a tanulmányban az összefüggő szövegeknél max. 12-es betűméret és max. 1,5-es sortávolság a megengedett). **BEADÁS DIGITÁLISAN IS!!!** (cd melléklet a féléves feladat hátsó borítójára belülről rögzítve)

A tanulmány nem megfelelő minőségű prezentációja esetén automatikusan elutasításra kerül a féléves teljesítési lehetősége (a tanulmányban az összefüggő szövegeknél max. 12-es betűméret és max. 1,5-es sortávolság a megengedett).

Oktatási módszer:

Vizuális - verbális eszközökkel, folyamatos kommunikációval.

Követelmények a szorgalmi időszakban:

Foglalkozásokon való részvétel:

A meghirdetett előadásokon, szakmai kirándulásokon való részvétel, a félév során max. 3 alkalomról való igazolt hiányzás!

Az előadásokon, szakmai kirándulásokon a jelenlétről katalógus készül, ezek a félév végén összesítve lesznek, amennyiben itt a hallgató hiányzása meghaladja a max. 3 igazolt hiányzást, a félév automatikusan elutasításra kerül! A hiányzásokról az igazolást a félév végén a féléves feladattal együtt kell benyújtani!

A félévben elvégezendő feladatok:

Féléves tanulmány beadási határideje, legkésőbbi benyújtás lehetősége ideje: vizsgaidőszakban későbbi meghirdetés szerint. A féléves időbeosztás úgy készült, hogy magában foglalja a TVSZ által kötelezően előírt késedelmes benyújtási lehetőséget.

A féléves feladat nem megfelelő minőségű prezentációja esetén automatikusan elutasításra kerül a féléves teljesítési lehetősége! A féléves tanulmány automatikusan elutasításra kerül, amennyiben a hallgató a kutatási anyagot (pl. internet) nem egészíti ki saját véleményével, saját fényképeivel, ha a tanulmány nem tartalmaz saját értékelhető munkarészt!

HELYSZÍNEK / ELŐADÁSOK

Folyamatos kidolgozás alatt...

BEADANDÓ MUNKARÉSZEK:

TANULMÁNY:

leírás, elemzés, értékelés

mellékletek – tervek, látványok, műszaki leírások...

külső és belső fotók, részletfotók...

min. 20 oldal, megadott formátumban

Követelmények a vizsgaidőszakban:

A tantárgy jegybeírásaként való felvétele az ETR-ben.

Pótlási lehetőségek:

A pótlási lehetőségek az időbeosztásba építve, a TVSZ szerint.

Konzultációs lehetőségek:

Órarendben rögzített időpontokban.

Jegyzet, tankönyv, felhasználható irodalom:

Bezerédy Győző: Pécs Történelmi Séta (Corvina Kiadó, 2005.)

Papp Antal: Magyarország (Panoráma)

Horváth Zoltán György, Gondos Béla: Somogy, Tolna és Baranya középkori templomai a teljesség igényével (Romantika Kiadó, 2004.)

Pálfy Katalin: Látnivalók Magyarországon (Well-Press Kiadó, 2008.)

Csörnök Mariann: Pécs – utazások Baranyában (Well-Press Kiadó, 2008.)

Boldizsár István: Magyarország útikönyv (Budapest, IBUSZ, 1955.)

Pilkhoffer Mónika, Kovács Zoltán: Pécs (Alexander Kiadó)

Kolta János: Pécs kalauz (Pécs, 1957.)

Kolta János: Pécs kalauz (Panoráma, 1972.)

Huba László: Dél – Dunántúl (Panoráma, 1985.)

Levárdy Ferenc: Pécs Belvárosi plébániatemplom (Tájak – Korok - Múzeumok, 2006.)

Pázmándi Zsolt: Kirándulás Pécs környékén (Escort, 2005.)

Pázmándi Zsolt: Pécsi séták (Escort, 2009.)

György Tímár: A Nyugati – Mecsek középkori templomai, Bakonya, Cserkút, Kővágószőlős, Kővágótöttős (Tájak – Korok - Múzeumok, 2004.)

Dr. Tihanyi Csaba: Palkonya – látnivalók (Tájak – Korok - Múzeumok, 1994.)

Sisa József és Dóra Wiebenson: Magyarország építészetének története (Vince kiadó) 1998.
Szentkirályi Zoltán: Az építészet világtörténete (Képzőművészeti Alap Kiadó, Bp.)
Atlasz, Építészet (Atheneum Kiadó) 2003.
Vitruvius: Tíz könyv az építészetéről (Képzőművészeti Kiadó)
Andrea Palladio: Négy könyv az építészetéről (Képzőművészeti Kiadó)
Hajnóczy Gyula: Az építészet története – Ókor. (Tankönyvkiadó)
Cs.Tompos – Zádor – Sódor: Az építészet története – Középkor. (Tankönyvkiadó)
Gerő László: Magyar műemléki ABC (Műszaki Könyvkiadó)
Szentkirályi – Détshy: Az építészet rövid története. (Műszaki Könyvkiadó)

A FÉLÉV IDŐBEOSZTÁSA (EDDIGI SZEMESZTEREK TÉMÁI)

2006/2007. őszi, 2006/2007. tavaszi, 2009/2010. őszi szemeszterek...

Világörökségi helyszínek, Cella Septichora

Dóm tér, Ókeresztény síremlékek, Cella Trichora, Bazilika altemploma, Péter–Pál sírkamra (I. számú), IV. számú sírkamra, V. számú sírkamra (Baptisterium), Cella Septichora, XIX. és XX. számú sírkamra, Korsós sírkamra (III. számú sírkamra)

Dóm tér, Ókeresztény Mauzóleum

Dóm tér, Káptalani levéltár és plébánia, Püspöki palota, Barbakán kert, Barbakán, Szökőkút, Leövey Klára Gimnázium, Pannonia Pezsgőház, Csontváry Múzeum, Szepesy Ignác püspök szobra, Janus Pannonius utca, Papucs borozó, Kioszk, Díszkút, „Múzeum utca”, Aranyos kút, Eszperantó park, Ókeresztény Mauzóleum

Orfű, Malommúzeum

Vízimalom és őrléstörténeti kiállítás, Mekényesi szárazmalom, Kenyérsütés, Csete György - Forrásház

Pezsgőház pincelabirintus

Püspöki pincészet- és története, Pezsgőház- és története, Pezsgőkészítés Pécsen, Hazai pezsgőkészítés, Nemzetközi pezsgőkészítés...

Csontváry Múzeum

Csontváry Kosztka Tivadar átfogó, életrajza, munkássága, Életmű kronológia, Csontváry festészetéről, Tanulmányrajzok, Portrék, Festett alkotások, Plein air, Tájkép műfaj, Vázlatok, Tárlatvezetés, Képelemzés...

Világörökségi helyszínek, Cella Septichora

Ünnepélyes átadás, Video, Korsós sírkamra, Építész és belsőépítész építési engedélyezési és kiviteli tervek bemutatása...

Világörökségi helyszínek, Kertépítészet

Világörökségi helyszín, Turisztikai vonzerőfejlesztés, ROP projekt, Promenád, Esze Tamás utca, Janus Pannonius utca, Nyugati várfalsétány, Északi várfalsétány, Civil Közösségek Háza és kert, Kertépítészeti kiviteli tervek bemutatása...

Ófalu, Óbánya, Mecseknádasd

Ófalu – Német nemzetiségi tájház, „Treplác”, Templom, Szent Vendel szobor, Természeti értékei, Esztergályos műhely...

Mecseknádasd – Településtörténet, Templom téri iskola, Szent György Római katolikus templom, Havas Boldogasszony kápolna, Magtár, Plébániaház, Fájdalmas Szűzanya kápolna és kálvária, Lakóház, Német Nemzetiségi Tájház, Szent István kápolna, Püspöki kastély, Schlossbergi romok...

Óbánya – Történet, Értékei, Falumúzeum, Templom (Szűz Mária), Pisztrángos tavak, Természeti értékei, Réka vára, Csepegő szikla, Ferde vízésés, Fazekas műhely...

Memi pasa fürdője

Törökkori fürdők, Épületismertetés, Fürdőrekonstrukció, I. koncepció, II. koncepció, III. koncepció, Rekonstrukció, Építészeti tervdokumentáció bemutatása...

IH Metronóm Jazz Klub – Jazz koncert

Hazai jazz élet, Külföldi, nemzetközi jazz élet, Jazztörténet, Jazz fesztiválok, Jazz zenészek, Jazz zenekarok, Tisza Bea és zenekara...

Zsolnay gyárlátogatás

Zsolnay gyár története- és működése, Zsolnay kerámia, ipar és termékek, Zsolnay család, EKF2010 kulturális negyed, Zsolnay itthon és külföldön, Zsolnay az építészetben...

2010_2011_ősi szemeszter...

IH Metronóm Jazz Klub – Jazz koncert

Hazai jazz élet, Külföldi, nemzetközi jazz élet, Jazztörténet, Jazz fesztiválok, Jazz zenészek, Jazz zenekarok, Elsa Valle és zenekara...

„12 év” dél-dunántúl építésze

Somogy-, Tolna-, Baranya megye építésze, építészei, munkáik, a bemutatott épületek Baranya, Somogy és Tolna megyék legkiválóbb alkotásai közül lettek kiválasztva, kapcsolódó programsorozatok - „Építészet és kontextus”

„Építészet és kontextus”

Építészet és művészet, az épített környezetünk, Pécsi közterület fejlesztő projektek, EKF2010

„át a falon”

Hallgatói ötletpályázat, pályázat ismertetése, pályaművek bemutatása

„Bauhaus lakógyűlés Pécsen”

2009 tavaszán Hans Engels müncheni fotóművész a Goethe Intézet megbízásából tizenhat különleges pécsi épületet fényképezett le. Az épületek azzal vívták ki a német művész figyelmét, hogy a Bauhaus formai elemei fedezhetőek fel rajtuk, illetve Bauhaus-építész munkái. Hans Engels fotóit „A Bauhaus nyomai Pécsen” címmel szabadtéri kiállítássá rendezték a Janus Pannonius Múzeum kertjében (Káptalan u. 4.). A kiállítás Pécs, Európa Kulturális Fővárosa rejtett kincseire kívánja felhívni a figyelmet.

„Bauhaus séta”

Séta a fotókon látható épületek között László Zsolt építész vezetésével Pécsen, tematikus séta a pécsi bauhaus épületek a '30-as évekből.

„Művészettől az életig – magyarok a Bauhausban”

Képzőművészeti alkotások, festmények, grafikák, szobrok, valamint építészeti tervek, makettek, fotók, bútorok, színpad- és jelmeztervek, fényképes és szöveges dokumentumok, filmek együttese mutatja be speciális látószögből a

20. század talán legnagyobb nemzetközi hatású művészeti iskoláját, az 1919–1933 között Németországban működött Bauhaust, melynek hallgatói és tanárai között különösen sok magyar, közöttük számos pécsi származású művész is megtalálható volt.

„Érintés” filmvetítés

A kiállításához készült filmben "ÉRINTÉS"-A Bauhaus utóélete és kisugárzása Pécs városképében - Forbát Alfréd néhány soha meg nem valósult [vagy másképp megvalósult] tervének, vázlatának háromdimenziós tömeg-rekonstrukciói is szerepelnek [vonalrajzok, animációk, illetve ún. "fotorealisztikus" renderelések formájában]. A pécsi Bauhaus kiemelkedő képviselőjének, Forbát Alfrédnak nagyszabású tervei voltak Pécs modern átépítésével kapcsolatban.

„Mozgó Modern” filmvetítés

A Mozgó_Modern_/Movi(e)ng Modern (mo_mo_) két, egyenként 25 perces építészeti dokumentumfilm, melyeknek témája a pécsi építészeti modernizmus feltérképezése, illetve a klasszikus modern és a kortárs pécsi építészet kapcsolatának bemutatása. A film alkotói az építészeti sorozatairól ismert testvérpár, Csontos Györgyi és Csontos János.

Dél-Dunántúli Regionális Könyvtár és Tudásközpont - Kaptár, Konferencia- és Koncertközpont, Nagy Kiállítótér

Balázs Mihály DLA, Hőnich Richárd DLA, Keller Ferenc tervezők előadása – épületbemutatása

„pécs2010szék”

EKF 2010 projektek Pécssett, Temporary City

Gyugyi - gyűjtemény

Gyugyi László, 600 kerámiatárgyból álló Zsolnay-gyűjteménye, Zsolnay Vilmos kézírásával jelzett és datált festett tányér, tervezői prototípusok, világkiállítási darabok, Sikorski villa - szecessziós épület

Massimiliano Murgia

Massimiliano Murgia olasz építész Pécsre érkezik és bemutatja eddigi munkáit és kivitelezési technológiáját

2010_2012_tavaszi szemeszter...

Holcim Awards Monte Rosa expedíció Erőss Zsolttal

Hegyikristály svájci Alpokban épült autonóm Monte Rosa menedékház, fenntartható építészeti [épület szerkezeti és működési bemutatása]

Építéskivitelezés a gyakorlatban Nemes Csabával

KŐHÁZ Zrt. Baranya megye, illetve Pécs város területén az építőipar egyik jelentős, meghatározó cége, a régió meghatározó építőipari kivitelező cége, referenciák – munkák bemutatása, egyszemélyes építőipari cégek koordinálása, működtetése

Építéskivitelezés a gyakorlatban Föglein Ferencsel – AQUADUKT Kft.

I. Előadás

- 1.) Szocialista építőipar struktúrája, működése
- 2.) 1968-as Gazdasági fordulat hatásai
- 3.) 1982-es év cégalapítási lehetőségei
- 4.) 1989-1990-es évek privatizációs gyakorlata
- 5.) E- hitel előnyei és hátrányai
  - a.) Nemzetközi cégek megjelenése Magyarországon
  - b.) Alvállalkozói láncolat kialakulása
  - c.) Építőipari klaszterek alakítása [Mélygarázs klaszter ismertetése]
  - d.) Állandó előremenekülési kényszer az építőiparban

II. Előadás - MOSONYI EMIL professzor úr emlékének tisztelegve

- 1.) Magyarország vízrajzi térképe
- 2.) Folyamok, folyók okozta változások
- 3.) Árvíz fogalma
- 4.) Belvíz fogalma
- 5.) Vízkeret irányelv, vízkészlet gazdálkodás
- 6.) Duna folyam EU fejlesztése
- 7.) Magyarország vizes jövőképe, a fenntartható fejlődés
- 8.) Szemelvények az AQUADUKT KFT. Munkáiból

Zsolnay Kulturális Negyed épületlátogatás

Zsolnay gyár, Zsolnay család, Zsolnay Kulturális Negyed című pályázat, Családi negyed, Míves negyed, Egyetemi negyed, Alkotó negyed, Bóbita Bábszínház...

Zsolnay Mauzóleum épületlátogatás

Zsolnay család, Zsolnay család temetkezési helye, épület története, kripta, szabadkőművesség...

„Érintés – A Bauhaus utóélete és kisugárzása Pécs városképében” filmvetítés

Bauhaus, Bauhaus Iskola, pécsi Bauhaus, Molnár Farkas, Forbát Alfréd, Breuer Marcell... tervek, tervpályázatok, megépült épületek...

„Mozgó modern – A modern szellemében Pécsett alkotó építészek”

filmvetítés Bauhaus, pécsi Bauhaus, Nendtvich Andor, Weichinger Károly, Visy Zoltán, Lauber László, Nyíri István, Körmendy Nándor ... Getto József, Pelényi Margit, Koller József, Getto Tamás, Patartics Zorán, Orlovits Balázs...

Ipar és történelem filmvetítés

Ipartörténeti műemlékek, Herend és a Porcelán manufaktúra, Pécs és a Zsolnay gyár, Ajka és az Üveg - és kristálygyár, Salgótarján és a bányászat, Salgótarján és az üvegyár, Keszthely, Orfű száraz- és vízimalom...

Erdély filmvetítés

Vajdahunyad, Gyulafehérvár, Nagyszeben, Brassó, Töröcsvár, Csíkszereda, Segesvár, Erdélyi erődtemplomok, Építészet és kézművesség...

Kodály Központ épületlátogatás

hangversenyterem (akusztika, színpadtechnika, nézőtér adottságok, hang- és fénytechnika), konferenciatermek (konferenciatechnika), fogadóterek, stúdióterem, Keller Ferenc – Építész Stúdió Kft., Pécsi Konferencia - és Koncertközpont című pályázat

2011_2012_ősi szemeszter

Science Building épületlátogatás / Pécsi dóm, dómtér, dómkőtár / „tizenkét kőműves” filmvetítés / Zsolnay Kulturális Negyed / Kóbor Miklós - pécsi püspöki főépítész / Prof. Dr. Hausladen / Föglein Ferenc - kivitelezési ismeretek / Makovecz tóparti emlékest / Takács István - FIDIC mérnök / Cella Septichora épületlátogatás / Leier előadás és gyárlátogatás / Kodály Központ épületlátogatás / Orfűi száraz – és vízimalom, Csete féle Forrás ház épületlátogatás

2011_2012_tavaszi szemeszter...

2012-01-24

Horváth Magdolna

okl. építész, okl. építőmérnök

egyetemi tanársegéd

tantárgyfelelős